

NORVEÇ
PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

[Buraya ya

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	2
2. PAZARN ÖZELLİKLERİ	9
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	13
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	19
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	21

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı

Orta ölçekli bir ekonomiye sahip nispeten küçük bir ülke olan Norveç için eşit Őartlarda ve öngörülebilir bir uluslararası ticaret ortamı elzemdir. Bu bakımdan, Dünya Ticaret rgt (DT) anlaşmaları, Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) Anlaşması ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) serbest ticaret anlaşmaları Norveç dış ticaret politikasının temel taşlarıdır.

DT: 1 Ocak 1995 tarihinden bu yana DT yesi olan Norveç, ayrıca Kamu alımları Anlaşmasına 1996'dan bu yana taraftır.

Avrupa Ekonomik Alanı:  EFTA lkesi Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn (AEA/EFTA lkeleri) ile AB arasında 1 Ocak 1994 tarihinde imzalanan Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması aracılığıyla Norveç, AB'ye ye olmamakla birlikte, tarım ve balıkçılık alanları haricinde, AB i pazarına dahil olmuştur. Mevcut durum itibariyle Avrupa Ekonomik Alanı 30 Avrupa ülkesini kapsamaktadır. AEA ile İsviçre arasındaki ticaret ise kapsamlı ikili ticaret anlaşmaları aracılığıyla düzenlenmektedir.

Norveç, AEA çerçevesinde, AB'ye ye ülkelerin oluŐturduĐu iç pazarda, ortak kurallar, ortak rekabet koşulları ile mal, hizmet, sermaye ve kişilerin serbest dolaŐımına dayalı bir sistemde yer almaktadır. Bu çerçevede, Norveç ve Avrupa Birliği ye devletleri arasında AEA Anlaşması kapsamında yapılan ticaret işlemlerinde gümrük vergisi ve miktar kısıtlamaları uygulanmamaktadır.

AEA Anlaşması ayrıca araştırma ve geliştirme, eğitim, sosyal politika, evre, tüketicinin korunması, turizm ve kültür gibi diğer önemli alanlardaki işbirliğini de kapsamaktadır. Norveç'in AB ile iliŐkilerinin temelini oluşturan Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması, ortak tarım ve balıkçılık politikalarını (Anlaşma, tarım ve balık ürünleri ticaretinin çeşitli yönlerine ilişkin hükümler içermesine rağmen), gümrük birliğini ve ortak ticaret politikasını kapsamamaktadır.

AEA Anlaşmasının temel ilkelerinden biri homojenliktir; bu, aynı rekabet kural ve koŐullarının AEA içindeki tüm ekonomik operatörler için geçerli olduğu anlamına gelir. Homojenliği korumak için, AEA/EFTA devletlerinin mevzuatının AB Tek Pazar mevzuatına uygun olmasını sağlamak için AEA Anlaşması sürekli olarak güncellenmekte ve deĐiŐtirilmektedir. Bu kapsamda, Norveç bugüne kadar halihazırda yaklaşık yarısı yürürlükte olan 10.000'den AB mevzuatını uygulamıŐtır. Norveç, AB karar alma süreçlerine katılmamakla birlikte Komisyon tarafından nerilen AEA'na der edilecek AB/AEA mevzuatına ilişkin hazırlık sürecinde görüŐ bildirme hakkına sahiptir.

Norveç, 1972 ve 1994'de yapılan referandumlarda Avrupa Birliği'ne ye olmayı reddetmiŐtir.

Mevcut durumda ülkenin AB'ye üyeliği gündemde bulunmamaktadır. Kamuoyu yoklamaları, Norveç toplumunda AB üyeliğine karşı olanların sayısının halen yüksek (%60 civarında) olduğunu göstermektedir.

Brexit: Brexit'in ardından Norveç'in en büyük ticaret ortaklarından olan Birleşik Krallık ve Norveç iki ülke arasındaki ticareti, yatırımları ve yakın ticari işbirliğini desteklemek ve daha da geliştirmek için önemli bir çerçeve oluşturan kapsamlı bir serbest ticaret anlaşması müzakere etmiştir. Ayrıca, Mayıs 2022'de savunma ve güvenlik, iklim ve çevre, araştırma ve yenilik ve eğitim ve kültür alanlarında ikili stratejik işbirliğine ilişkin ortak bir deklarasyon da imzalanmıştır.

EFTA: Norveç 1960 yılında kurulan EFTA kurucuları arasında yer almıştır. Bugün anılan birliğin Norveç ile birlikte 4 üyesi vardır. İsviçre, İzlanda ve Liechtenstein EFTA'nın diğer üyeleridir. EFTA devletleri arasındaki ticaret EFTA Konvansiyonu tarafından düzenlenmektedir. Ancak AEA Anlaşması İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç arasındaki ticari ilişkiyi düzenlediği için, EFTA Konvansiyonu pratikte yalnızca İsviçre ile AEA Anlaşmasına taraf olan üç EFTA devleti arasında uygulanacaktır.

Serbest Ticaret Anlaşmaları: Diğer EFTA üyeleriyle birlikte dünyanın en kapsamlı serbest ticaret anlaşmaları ağılarından birine sahip olan Norveç, çeşitli serbest ticaret anlaşmaları müzakere etmeye devam etmektedir. Norveç, 41 ülke ile 27'si EFTA işbirliği yoluyla olmak üzere 30 ikili serbest ticaret anlaşması imzalamıştır (Arnavutluk, Lübnan, Bosna Hersek, Kuzey Makedonya, Kanada, Fas, Şili, Kolombiya, Karadağ, Orta Amerika, Filistin, Peru, Mısır, Sırbistan, Filipinler, Singapur, Büyük Britanya, Gürcistan, Güney Kore, Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi (Gulf Cooperation Council), Güney Afrika Gümrük Birliği (SACU), Hong Kong, Tunus, Endonezya, Türkiye, İsrail, Ukrayna, Ürdün). Norveç, EFTA'nın taraf olduğu STA'ların yanı sıra, ikili düzeyde Faroe Adaları ve Grönland ile serbest ticaret anlaşması bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Hindistan, Çin, Vietnam, Malezya, Moldova ve MERCOSUR ile yeni Serbest Ticaret Anlaşmaları için müzakereler devam etmektedir. Pakistan, Moğolistan, Mauritius, Myanmar, Nijerya ve Kosova ile Norveç arasında ticaretin kolaylaşması adına karşılıklı işbirliği beyanında bulunulmuştur. Cezayir, Tayland, Rusya/Belarus/Kazakistan ile ise ticaret işbirliği müzakereleri askıya alınmış ya da durdurulmuştur.

Kapsam bir anlaşmadan diğerine değişmekle birlikte, serbest ticaret anlaşmaları mal, hizmet, yatırım, fikri mülkiyetin korunması, rekabet, ihtilafların çözümü, devlet ihaleleri ve sürdürülebilir kalkınma başlıklarını içermektedir.

Yatırım Anlaşmaları: Diğer taraftan Norveç mevcut durum itibarıyla 9 ikili yatırım koruma anlaşmasına taraftır (Şili, Çin, Madagaskar, Peru, Polonya, Rusya, Slovakya, Sri Lanka ve Çek Cumhuriyeti). Ayrıca, Singapur (2002) ve Ukrayna (2012) ile yapılan EFTA serbest ticaret anlaşmaları, yatırım korumasına ilişkin belirli hükümler içermektedir.

İthalat Rejimi

Norveç ihracat ve ithalat işlemleriyle ilgili temel mevzuat, 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren Eşyanın Hareketi Yasası [Movement of Goods Act](#), (Gümrük Kanunu) ile Gümrük Vergileri Yasası Customs Duty Act'dır. Norveç Gümrük idaresi (Tolletaten) gümrük ve sınır kontrol konularından sorumludur.

Norveç'e ithal edilen ürünler için Norveç Gümrük Bildirge Sistemi (TVINN) adı verilen elektronik sistem üzerinden beyanname düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca Single Administrative Document SAD formu ile de ithalat beyannamesi açılabilir. Başvuru esnasında fatura, taşıma belgeleri ve gerekli olan izinlerin sunulması gerekmektedir. İthalat işlemlerinde 3 çeşit vergi vardır. Bunlar, gümrük vergisi, KDV ve özel tüketim vergisidir.

Norveç'in ithalat lisanslarına ilişkin DTÖ'ne yaptığı 27 Nisan 2021 tarih ve G/LIC/N/3/NOR/10 sayılı bildirim [directdoc.aspx \(wto.org\)](#) adresinden ulaşabilirsiniz.

İthalat Rejimi

İthal Kısıtlaması Olan Mallar	Yetkili Makam
-Alkol -Tütün	Norwegian Tax Administration (https://www.skatteetaten.no/person/) Norwegian Directorate of Health (https://www.helsedirektoratet.no/)
-Gıda maddeleri, -Bitkiler, Tohumlar -Hayvanlar	Norwegian Tax Administration Norwegian Food Safety Authority (https://mattilsynet.no/)
-Nesli tükenmekte olan hayvan ve bitki türleri (CITES ürünleri) -Atıklar	Norwegian Environment Agency (https://www.miljodirektoratet.no/)
-İlaçlar	Norwegian Medicines Agency (https://legemiddelverket.no/)
-Patlayıcılar, havai fişekler ve tehlikeli maddeler	Directorate for Civil Protection and Emergency Planning (https://www.dsb.no/)
-Silahlar, silah bölümleri ve mühimmat	Norwegian Police (https://www.politiet.no/)
-Kültürel anıtlar, antikalar	Norwegian Directorate for Cultural Heritage (https://www.riksantikvaren.no/) Norwegian Ministry of Culture (https://www.regjeringen.no/no/dep/kud/id545/)

İhracat Rejimi

Norveç'te ihracat yapabilmek için firma ya da şahısların Norveç Gümrük İdaresine (www.toll.no) başvurarak ihracat beyannamesi açtırmaları gerekmektedir. Başvuru sonrasında anılan idare tarafından ihracat beyannamesi düzenlenmekte ve bir numara

verilmektedir. Bu işlemler genellikle aracilar tarafından Norveç Gümrük İdaresi'nin TVINN adı verilen elektronik beyanname sistemi üzerinden yapılabileceği gibi (www.toll.no/en/corporate/tvinn/), bizzat firma ya da şahıslar tarafından ilgili gümrük ofislerindeki SAD formunun (Tek İdari Belge, Single Administrative Document) doldurulması ile de yapılabilmektedir. Başvuru esnasında fatura, taşıma belgeleri ve gerekli olan izinlerin sunulması gerekmektedir.

Bazı istisnalar dışında hemen tüm ürünlerin Norveç'ten herhangi bir kısıtlama olmadan ihracatı mümkündür. İhracatında kontrol ve kısıtlama uygulanan ürünler: Balık ve balıkçılık ürünleri (Norveç Deniz Ürünleri Konseyine kayıt ve izin gerekmektedir), Atıklar (Norveç Çevre Ajansı'ndan izin alınması gerekmektedir), Silahlar, askeri ekipman ve diğer stratejik ürünler (çifte kullanım vb.) (Dışişleri Bakanlığı'nın izni gerekmektedir).

Gümrük Vergileri

Norveç'in birçok ülkeyle serbest ticaret anlaşması var. Bu, vergiye tabi malların, malların bir serbest ticaret anlaşması kapsamında olması durumunda, indirimli gümrük vergisi oranına veya gümrüksüz statüye hak kazanabileceği anlamına gelir. Bu bakımdan, malların çoğu gümrük vergisi içermez. Gümrük vergisi sadece tekstil ve gıda maddelerine uygulanır. Bununla birlikte, bazı gıda kalemlerinde gümrük vergileri yıl içinde farklılaşabilmektedir. Ayrıca, navlun ve sigorta dâhil değeri 350 Norveç Kronundan az olan eşya gümrük vergisinden muaftır. ([Import Guide for Beginners - Norwegian Customs \(toll.no\)](http://Import Guide for Beginners - Norwegian Customs (toll.no)))

Norveç tarafından uygulanmakta olan gümrük vergilerine Norveç Gümrük İdaresi web sayfasından ve aşağıda yer alan bağlantıdan ulaşabilirsiniz:

<https://tolltariffen.toll.no/upload/tolltariffen2017/NOR-CustomsTariff-2017.pdf>

AEA Anlaşması çerçevesinde, Norveç'e AB'den yapılan ithalat işlemlerinde tarım ürünleri hariç olmak üzere gümrük vergisi uygulanmamaktadır. Benzer şekilde, 1 Nisan 1992 tarihinde yürürlüğe giren EFTA-Türkiye Serbest Ticaret Anlaşması (STA) kapsamında ülkemiz menşeli ürünlerin Norveç'e ihracatında da (tarım ürünleri hariç olmak üzere) gümrük vergisi uygulanmamaktadır.

İç Vergiler ve Oranları

Ülkede uygulanacak vergi politikası ve oranlarına Parlamento tarafından karar verilmekte olup, uygulama Maliye Bakanlığı tarafından Vergi İdaresi (Skatteetaten) ile Gümrük ve Vergi İdaresi (Toll-og avgiftsetaten) eliyle yürütülmektedir. 1970'lerden bu yana Norveç'te toplam vergi gelirleri GYSİH'nın % 40-45'i seviyesinde seyretmektedir.

Norveç Vergi İdaresi tarafından gelir vergisi, kurumlar vergisi, servet vergisi, katma değer vergisi tahsilatları yapılmaktadır. Gayrimenkul vergileri belediyeler; gümrük vergileri ve resimler ise Norveç Gümrük ve Vergi İdaresi tarafından tahsil edilmektedir.

Norveç'te uygulanan vergilere ilişkin Norveç Vergi İdaresi'nin web sitesinden ayrıntılı bilgiye ulaşılabilmektedir.(<https://www.skatteetaten.no/>)

▪ **KDV**

İthalatçı olarak, gümrük vergisi ödenmese bile, genellikle Norveç'e ithal edilen tüm mallar için KDV beyanında bulunulması gerekmektedir. KDV oranı her yıl tespit edilmekte olup; mevcut oran % 25 olarak belirlenmiştir. Ancak istisna olarak gıda maddelerinin KDV oranı %15 tir. Genel kural ithalatta KDV ödenme zorunluluğu olmakla birlikte, KDV'den muaf olabilecek malları aşağıdaki bağlantıdan kontrol edebilirsiniz:

<https://www.toll.no/en/corporate/import/calculating-customs-duty-and-taxes/value-added-tax-exemptions/>

▪ **Tüketim vergileri**

Norveç hükümeti her yıl tüketim vergi oranlarını oranları belirler. Alkollü ve alkolsüz içeceklerden, şekerden, tütün ürünlerinden, taşıt araçlarından .tüketim vergisi alınmaktadır. Diğer ürünleri Norveç Vergi Dairesi web sitesinin aşağıda yer alan bağlantısından kontrol edebilirsiniz:

<https://www.skatteetaten.no/en/business-and-organisation/vat-and-duties/excise-duties/>

Bazı malların Norveç'e ithalatı kısıtlanmış ya da tamamen yasaklanmış olabilir, ilgili malların ticaretini yapmadan önce yetkili Norveç makamlarının ithalat için düzenlenmesini istediği güncel belge ve izinler muhakkak kontrol edilmelidir.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Norveç'te beş standardizasyon kuruluşu, üç standart yazı kuruluşu bulunmaktadır. Standards Norway (SN), Norveç Elektroteknik Komitesi (NEK) ve Norveç İletişim Kurumu (Nkom), bir satış ve pazarlama şirketi Standard Online AS ve bir BT şirketi bulunmaktadır.

Özel ve bağımsız bir kuruluş olan Standards Norway (SN), Norveç'in üç standardizasyon kuruluşundan biridir ve elektroteknik ve telekomünikasyon dışındaki tüm alanlardaki standardizasyon faaliyetlerinden sorumludur. Kurum, Uluslararası Standardizasyon Örgütü'nün (ISO) ve Avrupa Standardizasyon Komitesi'nin (CEN) ulusal üyesi olmakla birlikte bu kuruluşların yönetim kurullarında da yer almaktadır.

Standards Norway (SN) her yıl ortalama 1200 yeni Norveç Standardı (NS) yayınlar. Bu standartlar, Avrupa ve Uluslararası Standartların yanı sıra ulusal taslak standartlar temelinde oluşturulur ve mevcut durumda 17 000'den fazla geçerli NS mevcuttur.

Standard Online AS, Norveç'te standartların ve ilgili ürünlerin pazarlanmasından ve satışından sorumlu kurumdur. Standards Norway (%80) ve Norveç Elektroteknik Komitesi'ne (%20) aittir ve bu kurumlar şirketin standardizasyon çalışmalarının finansmanına önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla göreve başlayan Standards Digital, standardizasyon faaliyetleri için özel olarak hazırlanmış BT çözümleri sunmaktadır.

1912 tarihinde kurulan ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu(IEC) üyesi olan Norveç Elektroteknik Komitesi (NEK) elektroteknik standardizasyonu ve standartların ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde kullanılmasını destekleyen bağımsız ve tarafsız bir kuruluştur.

Norveç İletişim Kurumu (Nkom), Norveç'te posta ve elektronik iletişim kapsamındaki hizmetler için bir yürütme denetleyici ve idari makamdır. Elektronik haberleşme hizmetleri (e-com hizmetleri) kapsamında Yerel Yönetimler ve Bölgesel Kalkınma Bakanlığı'na, posta hizmetleri konusunda ise Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan kurumun genel amacı, Norveç genelinde tutarlı ve güvenilir posta ve e-ticaret hizmetlerini sağlam, yeterli kapasitede ve yeterli işlevselliğe sahip olarak ileriye dönük, yüksek kalitede ve uygun fiyatlarla sağlamaktır.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Norwegian Accreditation, Norveç'in ulusal akreditasyon kuruluşudur ve Norveç Ticaret ve Balıkçılık Bakanlığı bünyesinde, AB Yönetmeliği 765'e bağlı olarak çalışmaktadır. Kurumun temel görevi, Norveç pazarında güvenli ürün ve hizmetler sağlamak ve Norveç ürün ve hizmetlerine uluslararası pazar erişimi sağlamaktır. Bunu, Norveç kamu ve özel uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite ederek gerçekleştirmektedir. Bu tür kuruluşlara örnek olarak laboratuvarlar, muayene kuruluşları, belgelendirme kuruluşları, doğrulama kuruluşları, yeterlilik testi sağlayıcıları, biyobankalar ve referans malzeme üreticileri verilebilir

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Paketleme ve etiketleme konusunda Norveç AB düzenlemelerini esas almaktadır. Ürünlerin üzerinde yer alan etiketlerin Norveççe olması ve birimlerin metrik sistemde olması gerekmektedir. Etiketle birden fazla dilde açıklama bulunabilir

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli

sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur: (<https://teknikengel.gov.tr/>).

Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Fikri, Sınai mülkiyet hakları ile ilgili kurum Norveç Patent Ofisi, Patentstyret'tir (Norwegian Industrial Property Office (NIPO)) (<https://www.patentstyret.no/en/>). Ticaret, Sanayi ve Balıkçılık Bakanlığı bünyesinde çalışan NIPO, hem Norveçli hem de yabancı işletmeler için Norveç'te patent koruması ve ticari marka ve tasarım tescili başvurularını ele alır.

Aynı zamanda İskandinav Patent Enstitüsü (Nordic Patent Institute)'nün bir ortağı olan kurum, uluslararası patent sistemi (PCT) kapsamındaki patent başvuruları bakımından uluslararası inceleme otoritesi olarak hareket eder.

Dağıtım Kanalları

Norveç'te iş yapmanın en yaygın yolu **acenteler ve distribütörler** aracılığıyla'dır. Norveç'in 5,4 milyonluk nüfusunun yaklaşık 3/4'ünün Norveç'in güneyinde yaşamakta; ülkenin geri kalanı, uzun mesafeler ve yüksek navlun giderleri nedeniyle hizmet vermenin pahalı olduğu, yaygın olarak dağılmış, küçük nüfuslu merkezlerden oluşmaktadır.

Bu nedenle, giyim, spor malzemeleri, perakende/bakkaliye sektörleri ve kendin yap (DIY) sektörleri dışında ülke çapında nispeten az sayıda çok mağazalı zincir vardır. Çoğu büyük ithalatçı ve distribütörün merkezi Oslo bölgesindedir. Bunlardan bazılarının diğer büyük Norveç şehirlerinde (Bergen, Stavanger, Trondheim, Kristiansand ve Tromsø gibi) alt acenteleri veya satış ofisleri vardır. Alt acenteler ve ikincil dağıtım, Norveç'in dağınık kuzey pazarlarını idare etmenin standart ve uygulanabilir yöntemidir.

Diğer taraftan, uygun pazar promosyonu ve desteği, iyi bir yerel iş ortağı ve/veya bir yerel ofisle, şirketlerimizin Norveç'in küçük ama varlıklı pazarında daha fazla yer edinebileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca, bazı lisanslama ve joint venture sözleşmeleri ve tam Norveçli iştirakler, Norveç'in ötesindeki lüks pazarlara (örn. İskandinav bölgesi ve Baltık ülkeleri) ulaşmak için faydalı araçlar olarak görülebilir.

Acente ve distribütörler aracılığıyla iş yapmanın yanısıra Norveç'te yabancı firmaların ülkede ofis açmalarına yönelik bir eğilimin varlığı da dikkati çekmektedir. Kullanılabilecek diğer yöntemler arasında ise, Franchising Sözleşmesi (İsim Hakkı Sözleşmesi), Doğrudan pazarlama ve Joint Ventures (Ortak Girişim) ve lisans anlaşmaları belirtilmelidir.

Norveç franchise sistemleri için genel anlamda güçlü ve elverişli bir pazar yapısına sahiptir. Norveç'te faaliyet gösteren franchising sistemlerinin hem ticari işletmeler için Norveç yasal çerçevesine hem de AB mevzuatı ile uyumlu hale getirilmiş olan AEA çerçevesine uygun olarak faaliyet göstermesi gerekmektedir. Norveç'te franchising, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından düzenlenmekte olup, ülkede bir franchise zinciri başlatmak için önemli bir engel

bulunmamaktadır. Ancak, Norveç'te faaliyet gösteren birçok franchise sistemi Norveç'e özgü konseptler çerçevesinde faaliyet göstermektedir. Diğer taraftan, Norveç'te franchise sistemi kurulmasının önünde, franchising ile ilgili kamusal farkındalığın azlığı; potansiyel franchise alıcıların bir araya gelebileceği platformların azlığı ve iş fırsatlarının çoğundan gazete ve dergi reklamları, internet veya aracılığıyla haberdar olunması; işgücü ve mülk kiralama yüksek maliyetler; sıkı kurallara tabi bir işgücü piyasası; franchise verenler bakımından Norveç'te finansman bulma zorluğu gibi zorluklar olabileceğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. (İlgili AB mevzuatı: <https://eff-franchise.com/>). Norveç'te faaliyet gösteren bazı franchise zincirlerine örnek olarak McDonalds, Burger King, TGI Friday's, Starbucks, Avis, Johnny Rockets verilebilir.

Diğer bir yöntem olarak Norveç'te doğrudan pazarlamayı (Direct Marketing) kullanmak isteyen şirketler için pek çok seçenek vardır. Ancak, bu yöntemin kullanımı ile ilgili olarak başta Norveç Veri Koruma Kurumu olmak üzere Norveç makamları tarafından kişisel verilerin korunmasının eskiye nazaran önem kazandığına ve Norveçli tüketicilerin artık doğrudan pazarlama almayı reddetme hakkını saklı tutma seçeneğine sahip olduğuna dikkat edilmesi gerekmektedir. Bronnoysund Kayıt Merkezi tarafından yakın zamanda bu amaca hizmet eden ulusal bir sicil de kurulmuştur.

Norveç doğrudan pazarlama hizmeti sağlayıcıları hakkında bilgi için <https://anfo.no/om-oss/> ve <https://www.datatilsynet.no/> internet sayfaları incelenebilir.

Diğer taraftan, doğrudan pazarlama sektörünü etkileyen mesafeli satış, e-ticaret ve müşteri verilerinin işlenmesine ilişkin AB mevzuatının da incelenmesinde fayda bulunmaktadır. Özel tüketicilere satış ve pazarlama için daha katı uyum gereklilikleri getiren AB mevzuatı kapsamında, satıcıların, tüketicilere sağladıkları bilgilerin netliğine ve eksiksizliğine ve müşteri verilerini toplama ve kullanma yaklaşımlarına odaklanması gerekmektedir: https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/index_en.htm; <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/e-commerce-directive>

Joint Ventures (Ortak Girişim) ve lisans anlaşmaları da Norveç'te yaygın olarak kullanılmaktadır. Norveç'te hizmet sunan bazı büyük lojistik şirketleri arasında UPS, FedEx, DHL, TNT, Jetpak, Posten ve Bring bulunmaktadır.

E-Ticaret

Kuzey ülkeleri tüketici profilinin teknolojiden anlayan ve nitelikli harcama yapan kişilerden oluşması nedeniyle Norveç de dahil olmak üzere bölge Avrupa'da ve dünya çapında **e-ticaret** kullanımında üstlerde yer almaktadır. Bu bakımdan, internet üzerinden satış yapmayı düşünen üreticiler, satıcılar ve perakendecilerin müşterilerle daha kolay iletişim kurabileceği değerlendirilmeye birlikte yine de sipariş karşılama, nakliye, vergiler, katma değer vergisi (KDV) ve AB düzenlemeleriyle ilgili zorlukları dikkate almaları gerekmektedir. Norveç, Avrupa'da en çok sınır ötesi alışveriş yapılan ülkeler arasındadır ve Norveçliler genellikle uluslararası web sitelerine çok açıktır.

Online ödeme

Banka kartı ve kredi kartı ile ödeme, Norveç'teki tüketiciler için tercih edilen seçenekler olmakla birlikte diğer elektronik ve kablosuz ödeme seçenekleri hızla artmaktadır. Tüketicilerin %30'dan azı fatura yoluyla ödeme seçeneğinin önemli olduğunu düşünmektedir. VIPPS, pazar lideri ödeme yöntemi olarak kabul edilmekle birlikte Apple Pay, PayPal, PayEx, Nets, Klarna, piyasadaki diğer ödeme yöntemleridir. Katma değer vergisi tahsilat sistemi (ör. VOEC) olan ve tüketicilere sorunsuz bir deneyim sunan satıcılar, yurt dışından gönderi yapan ve tüm evrak ve riskleri müşteriye bırakan satıcılara göre büyük bir avantaja sahip olacaktır.

Büyük Alışveriş Tatilleri

Noel öncesi tatiller ve tatil sonrası indirimlerin yanı sıra Kara Cuma da en yüksek alım tatilleridir. Ayrıca, Anayasa Günü, Sevgililer Günü, Cadılar Bayramı ve Paskalya ve Kış Tatilleri civarındaki satışlar fırsat olarak değerlendirilebilir. Genel olarak, ihtiyaçlar yazdan kışa önemli ölçüde değiştiğinden, dünyanın bu bölgesinde mevsimleri anlamak çok önemlidir

Tüketici Tercihleri

Norveç dünyanın en zengin ülkelerinden biridir. Kaliteli ürünlere yüksek fiyat ödemeye hazır bir tüketici kesimine sahip ülkede, yenilik, kalite ve tasarıma büyük önem verilmektedir. Bu nedenle, Norveç piyasasına girmek isten firmaların fiyat rekabetinden ziyade yüksek kalite, tasarım, yenilikçi ürün, pazarda devamlılık gibi konulara önem vermesi gerekmektedir. Yapılacak girişimlerde Norveçli bir ortak ile birlikte çalışmak rekabet avantajı sağlayacaktır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Norveç'te İngilizce'nin yaygın olarak kullanımı iletişimi kolaylaştıran bir faktör olmakla birlikte Norveç dilinde pazarlama ve materyallere sahip olmak şirketlere rekabet avantajı sağlayacaktır. Norveçli şirketler, iyi şartlar veya daha iyi kalite elde etmek için tedarikçilerini değiştirmeye isteklidirler. Ancak, takdim edilen ürünlerin yüksek kaliteli ve halihazırda iyi test edilmiş olduğu kanıtlanmalıdır. Yapılan sunumların övgü ve abartıdan uzak iyi belgelenmiş sunumlar olmasına; yapılan teklif ve anlaşmalara bağlı kalmaya özel gösterilmesinde fayda vardır. Norveçli işadamları için güven önemlidir ve anlaşmalar yapmak için yazılı belgelerin kullanılması yaygındır. Ticari promosyon ve reklam araçları olarak radyo ve televizyonda reklamcılık tamamen gelişmiştir. Ayrıca, giderek yaygınlaşmakta olan podcastler de reklam aracı olarak kullanılabilir. Ayrıca, Norveç yüksek gazete okurluğuna sahiptir. Basılı ve çevrimiçi olarak yayınlanan başlıca Norveç iş gazeteleri Dagens Naeringsliv, Finansavisen, Aftenposten ve E24'dür.

Kamu ihaleleri

Kamu alımları konusunda Norveç Avrupa Ekonomik Alanı'nda yer alan bir ülke olarak AB'nin 2014/24 sayılı Kamu İhale Kararnamesini esas almaktadır. Norveç Dijitalizasyon Ajansı, *Digitaliseringsdirektoratet, Doffin*, AB düzenlemelerine tabi olan tedarik sektöründeki (su ve enerji temini, ulaşım ve telekomünikasyon) kamu alımları duyuruları için Norveç'in çevrimiçi

veri tabanıdır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Tarım ve hayvancılık sektörü, Norveç ekonomisinde istihdam ve değer yaratımı bakımından nispeten küçük ve azalan bir rol oynamaktadır. Nitekim, tarım ve hayvancılığın GSYİH'ya katkısı %0.6, istihdamdaki payı ise %1.4 iken ormancılık sektörü GSYİH'nın %0.2'sini teşkil etmektedir.¹ Buna karşılık, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin payı artmaktadır. Tarımsal üretim değerinin büyük bir kısmı (%62) süt ve et gibi hayvancılık ürünlerinden gelmekte olup; tarım ürünlerinin çoğu iç pazara yöneliktir. Tarımsal üretimden elde edilen gelir çiftçilerin gelirlerinin ortalama olarak sadece %30'unu teşkil etmekte, geri kalanı ormancılık da dahil olmak üzere tarım dışı faaliyetlerden gelmektedir.

Tarımın GSYİH'ya katkısı sadece %1.61 düzeyindedir, sektörde istihdam edilen kişilerin sayısı ise toplam istidamin yaklaşık %1,7'lik kısmına denk gelmektedir. İşçilik maliyetleri yüksek olmakla birlikte Norveç işgücü piyasasının hem ücret müzakereleri yoluyla hem de özellikle tarım alanında önem arz eden göçmenlerin dahiliyeti ile uyum sağlayabilmekte olduğu belirtilmektedir.

Norveç topraklarının (Svalbard ve Jan Mayen hariç olmak üzere), sadece yaklaşık % 3'ü tarım arazisi olarak kullanılabilir ve %40'undan fazlası otlaktır. Tarım alanları tüm ülke genelinde fiyortlar ve dağlar arasında yayılmakta ve tarım çiftliklerinin büyüklüğü ve üretim çeşitliliği göstermektedir. Norveç'te tamamen ekili arazi oranı küçük olmakla birlikte çok daha büyük olan otlak alanları koyun, keçi ve sığır üretimi bakımından Norveç gıda üretiminin önemli bir parçasını teşkil etmektedir.

İklim koşulları tarımdaki ürün çeşitliliği ve verimi büyük ölçüde belirlemektedir. Nitekim, birçok önemli ürün için kısıtlı bir büyüme alanı sunabilen Norveç, şeker mahlulü yetiştirilemeyen birkaç Avrupa ülkesinden biridir. İklim nedeniyle Norveç'te diğer birçok Avrupa ülkesine nazaran hektar başına tahıl verimi daha düşüktür. Norveç'in birçok bölgesinde, ağırlıklı olarak çim olmak yem bitkileri yetiştiriciliği aşağı yukarı tek alternatiftir ve bu nedenle ota dayalı hayvancılık Norveç tarımının bel kemiğini oluşturmaktadır.

Norveç'teki ekilebilir arazinin sadece 1/3'ünün tahıl yetiştirmek için uygun olması nedeniyle tarım politikası, tahıl üretimi için en uygun iklim ve ergonomik şartlara sahip bölgelerde mümkün olan en geniş ölçüde tahıl üretimini; tahıl üretimine uygun olmayan mera alanlarında ise hayvancılığı teşvik etmeyi amaçlar.

¹ The broad agriculture, forestry and fishing sector represented 2.2% of total gross value added (GVA) in 2017, of which the greatest contribution is from fisheries and aquaculture (1.49% of total GVA). Forestry and logging is responsible for just 0.19% of GVA and this share is well below Canada (0.37%), Sweden (0.83%) and Finland (2.13%). Crop and animal production play a relatively minor role in the economy, at only 0.55% of GVA, compared with 0.77% in Sweden, 1.55% in France and 1.27% in the EU28. (POLICIES FOR THE FUTURE OF FARMING AND FOOD IN NORWAY © OECD 2021)

Norveç'in tarım politikalarının belirtilen hedefleri arasında gıda güvenliğinin sağlanması; tüm ülke genelinde tarımın sürdürülmesi; artan katma değer; daha düşük sera gazı emisyonu ile tarımı sürdürülebilir hale getirmek bulunmaktadır. Bu hedeflerin hayata geçirilmesinde kullanılan araçlar ise, hükümet ve çiftçiler arasında yıllık olarak imzalanan tarım anlaşmaları, dış ticarete korumacılık, üretici kooperatifleri aracılığıyla piyasa dengesinin sağlanması ve aile çiftliklerini güvence altına almak için bir mülkiyet politikası olarak görülmektedir.

Zorlu bir topografya ve iklim, yüksek maliyetler ve hükümetin ülke genelinde çiftlik yapısını çeşitlendirmeye yönelik politikaları korumacı tarım politikalarını kaçınılmaz hale getirmektedir. Bölgelere göre farklılaştırılmış sübvansiyonlar ile fiyat kontrolleri ve çiftliğinde yaşa ve işlet gibi yasal düzenlemeler ülke çapında çiftçiliği teşvik etmek için kullanılan araçlardır.

Norveç, tüm OECD ülkeleri arasında en yüksek tarımsal destek oranına sahip bulunmakta (OECD ortalamasının yaklaşık 3 katından fazla) ve çiftçilerin gelirlerinin %59'u hükümet destek önlemleri ile sağlanmaktadır. Hükümet tarafından sağlanan desteklerin çoğu piyasa fiyatı desteği ve üretime bağlı ödemeler yoluyla sağlanmakta ve sektöre sağlanan desteğin sadece %3'ü araştırma ve inovasyona ayrılmaktadır. Buna karşılık, balıkçılık ve ormancılık sektörleri ticaret korumasına ve yüksek devlet desteğine bağlı değildir.

Diğer taraftan, Norveç'te birincil tarım sektörü piyasası Tarımsal Pazarlama Kurulu (Agricultural Marketing Board) adına idari fiyatları uygulama ve piyasa dengelemeden sorumlu kooperatifler tarafından düzenlenmektedir.

Her yıl, iki çiftçi örgütü ve Hükümet arasında çiftçilere ödenecek hedef ürün fiyatlarını, tarım sektörüne tahsis edilecek bütçe oranını ve bu fonların nasıl dağıtılacağını belirleyen "Tarım Anlaşması" müzakeresi yapılmakta ve müzakere sonuçları parlamentoda onaylanmaktadır. Çiftçilerin sahip olduğu kooperatifler piyasa düzenleyicisi olarak hareket etmekte ve fiyatları Tarım anlaşmasında müzakere edilen hedef fiyatlara mümkün olduğunca yakın tutmak için piyasayı dengeleme işlevi görmektedir. Hedef fiyatlar garanti edilmemekle birlikte maksimum fiyatlar olarak işlev görmektedir ve fiyatlar belli bir seviyeyi aşarsa, ithalat yoluna gidilmektedir.

Piyasa düzenlemeleri çiftçiler için riskleri azaltmakta ve ülke çapında üretim için bir ön koşul teşkil etmektedir. Norveç'te süt, et ve tahıl piyasaları düzenlenirken, süt, domuz eti, yumurta, meyve ve sebzeler için hedef fiyatlar vardır. Hedef fiyatlara tabi olan emtia sayısında azalma olmakla birlikte bu politikaların hala tarımsal üretim değerinin %61'ini etkilemekte olduğu görülmektedir.

Norveç'teki tarımsal gıda değer zincirleri, büyük ölçüde hedef fiyatlar, üretim kotaları (süt ürünleri için) ve ithalat tarifeleri ve kotaları dahil olmak üzere birincil piyasaya yönelik tarım politika düzenlemeleri tarafından şekillendirilmektedir. Tarımsal gıda sanayi, özellikle toptan satış ama aynı zamanda perakende düzeyinde oldukça yoğunlaşmış bir yapı sergilemekte ve tarım rekabet ve ticaret politikalarından hariç tutulmaktadır. Diğer sektörlerin aksine, tarım

AB ile EEA anlaşması hükümlerinden muaftır ve bu nedenle tarımsal piyasa düzenlemeleri AB rekabet hukuku hükümlerine tabi değildir. Bunun sonucu da olarak tarımsal gıda değer zincirleri, 1990'ların sonundan beri toptandan perakendeye üç şirket tarafından domine edilmektedir (NG, Coop, Rema). Çiğ süt pazarına, sütün %94'ünü satın alan TINE kooperatifi hakim iken kırmızı et ve domuz zincirine NORTURA hakimdir. Tahıl piyasası, yurt içi talebin yarısından fazlası bakımından ithalata bağlı olup; FELLESKJØPET'in pazarda değişken bir payı var.

Mevcut tarım politikalarının, tüketici fazlası, katma değer ve sektörde yenilik yaratımı üzerine olumsuz etkileri olduğu; diğer ülkelerle (özellikle komşu Avrupa ülkeleri) yüksek ve büyüyen fiyat eşitsizlikleri yarattığı ve değer zincir boyunca katma değer yaratmanın ve ürün çeşitliliğinin önünde engel teşkil ettiği ifade edilmektedir. Özellikle, önümüzdeki süreçte döngüsel biyoekonominin gelişebilmesi için küresel rekabet edebilirliğe ihtiyaç duyulduğu ve Norveç'in küçük bir Pazar olduğu dikkate alındığında sınır önlemlerinin rekabet için bir engel teşkil ettiği vurgulanmaktadır.

Norveç, gıda güvenliği ve hayvan sağlığının korunması bakımından katı standartlar uygulamaktadır. Antimikrobiyal direnç (ARM) ve hayvanlarda düşük antibiyotik kullanımı konusunda uzun süredir devam eden yüksek farkındalık seviyesine sahiptir. Diğer taraftan, 1 Ocak 2022'den itibaren organik üretimle ilgili AB ülkelerinde uygulanmaya başlanılan yeni mevzuat ve 25 Haziran 2022'den itibaren Norveç'te de geçerli olmuştur. Düzenlemeler, tüketici güvenliğini, bitki sağlığını, hayvan ve balık sağlığını, hayvan ve balık refahını ve çevreyi koruyan gereksinimleri içermektedir. Gıda perakendesinde organik gıdaların satışı 2010'dan beri istikrarlı bir şekilde artmaya devam etmektedir.

Norveç'te tarım ve hayvancılıkla ilgili detaylı istatistiklere Norvec İstatistik Kurumu web sitesi üzerinden ulaşabilirsiniz. <https://www.ssb.no/en/jord-skog-jakt-og-fiskeri/jordbruk/statistikk/gardsbruk-jordbruksareal-og-husdyr>

İklim değişikliğinin Norveç'te tarım üzerinde ortalama olarak olumlu etkileri olması beklenirken ormancılık bakımından muhtemel yangınlar nedeniyle daha az uygun koşullar beklenmektedir.

Sanayi

Ülkede önemli sanayi kollarındaki firmalar devlete aittir. Petrol ve doğal gaz sektöründe Equinor, enerji üretiminde Statkraft, alüminyum üretiminde Norsk Hydro, telekomünikasyon alanında Telenor bu duruma örnek gösterilebilir. Norveç devleti halka açık firma hisselerinin % 30'undan fazlasına sahiptir.

Norveç iş sektörü, araştırma topluluklarıyla yakın işbirliği içinde bir dizi alanda dünya lideri teknolojiler geliştirmektedir.

Norveç ekonomisi küçüktür ve ülke nispeten tekdüze bir endüstriyel yapıya sahiptir. Bu

nedenle diğer birçok ülke ile karşılaştırıldığında, ihracat ve ithalatta yüksek bir paya sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Otomotiv : Norveç 5,5 milyon nüfuslu küçük bir ülkedir. Kısmen Norveç'in büyük bir petrol ihracatçısı olması nedeniyle kişisel gelirler yüksektir. Araba pazarı, değiştirme talebi ve yeni satışları artıran teknoloji ile doymuş durumda. Norveç, elektrikli araç (EV) benimsenmesinde dünya lideridir; 2020'de %75 olan elektrikli otomobiller (batarya ve fişli hibrit araçlar), 2021'de yeni otomobil satışlarının %86'sını oluşturdu. Karışıma geleneksel hibritler eklendiğinde bu pay %90'ı geçiyor. Buna dayanarak, Norveç, EV üretimini orantısız bir şekilde etkileyen tedarik zinciri kesintilerini engelleyerek, 2025 yılına kadar yeni araba satışlarının %100'ünü oluşturan EV'ler ve hibrit araçların bir araya getirilmesi hedefine ulaşabilmelidir.

Madencilik

Maden endüstrisi tipik bir kıyı ve bölgesel endüstridir ve Nordland, madencilik ve taş ocaklığı endüstrisinde en fazla sayıda insanı istihdam eden Norveç ilçesidir. Bu sektörde istihdam edilen kişi sayısı son birkaç yılda azalmış, ancak ihracat değeri oldukça artmıştır.

Ülke endüstriyel minerallerin üretiminde güçlü bir artış görülürken doğal taş, mıcır, kum ve çakıl üretiminde ılımlı bir büyüme ve yeniden yapılanma sürecinden geçmektedir. Bununla birlikte Norveç, endüstriyel bir mineral olan olivin'i dünyanın en büyük olivin madenlerinden birinde üretmektedir ve bir başka endüstriyel mineral olan nefelin siyenitin dünyanın en büyük üç üreticisinden biridir. Kâğıt endüstrisi için dünyanın en büyük kireçtaşı dolgu maddesi üreticisi de Norveç'te bulunmakta ve ülkede çok sayıda rağbet gören doğal taş türü bulunmaktadır.

Hizmetler

Norveç'te hizmet sektörü çok çeşitli endüstrileri kapsamaktadır. Diğer OECD ülkelerinde olduğu gibi, Norveç'te de imalat sektöründe istihdam edilen kişilerin sayısı son birkaç on yılda düşerken, hizmet sektöründe istihdam edilenlerin sayısı artmıştır. Sanayinin gelişimi ile hizmet sektörünün gelişimi arasında yakın bir ilişki vardır. Artan küreselleşmenin ve iletişim teknolojisinin ve e-ticaretin yaygın kullanımının bir sonucu olarak, çeşitli hizmet türleri giderek artan bir şekilde uluslararası rekabete maruz kalmaya başlamıştır.

Norveç'teki hizmet sektörüne, çoğunlukla küçük ve orta ölçekli şirketler hakimdir. Özel hizmetler sektörü, çok sayıda serbest meslek sahibi kişiyi içermektedir. Denizcilik, perakende ve turizm sektörü hizmet sektörünün öncüleridir.

Turizm: bugün Norveç'te hizmet sektöründen elde edilen toplam gelirin yaklaşık %15'ini oluşturmaktadır. %15'in büyük bir kısmı otel ve konaklama sektöründen gelmekte olup,. Norveç'in en büyük turizm kaynağı el değmemiş doğası ve fiyortleridir. Perakende ve turizme paralel olarak ülke içinde istihdam için önemli bir sektör de denizciliktir. Denizcilik sektörü çevresinde, gemiciliği ekipman geliştirme, komisyonculuk, finansman ve inşaatla tamamlayan çeşitli şirketler de oluşmaya başlamıştır.

Sağlık Turizmi: Norveç'in 2021'deki sağlık harcamaları, OECD ortalaması olan %9,7'nin rahat bir şekilde üzerinde, GSYİH'nin %11'ini oluşturdu. Sağlık harcamalarının 2026 yılına kadar hafifçe %11,6'ya yükselmesini bekliyor. Norveç hükümeti, sağlık hizmetlerini ve halkın sağlığını iyileştirmeyi amaçlayan bir dizi girişim başlattı. Bunlar, sekiz yıl boyunca 384 milyon Nkr (38 milyon ABD Doları) finansmanla kanser de dahil olmak üzere çeşitli hastalıkları olan hastaları klinik olarak incelemek için araştırma merkezleri oluşturmayı içeriyordu.

Sağlık hizmetlerine olan talep, nüfusun yaşlanması ve büyümesi tarafından yönlendirilmeye devam edecektir. Nüfus, 2022-26'da yılda %0,8 artacak. Bu nüfus artışının çoğu, 65 yaş ve üstü yaş gruplarında olacak; 2026 yılında ileri yaş grupları toplam nüfusun yaklaşık %19'una tekabül etmesi beklenmektedir.

Norveç sağlık sistemi, sosyal statü, konum ve gelirden bağımsız olarak hizmetlere eşit erişim ilkesine dayanmaktadır. Sağlık hizmeti erişim noktasında çoğunlukla ücretsizdir ve önleyici ve tedavi edici hizmetlerin çoğunu içerir. OECD'ye göre, hükümet harcamaları veya zorunlu harcamalar, 2021'de Norveç'in sağlık harcamalarının yaklaşık %85,6'sını oluştururken, cepten yapılan (out of pocket) harcamalar (2020) ve gönüllü harcamalar (2021) yaklaşık toplam sağlık harcamalarının %14'ünü oluşturmuştur.

Norveç'te sağlık sistemi, esas olarak, merkezi ve yerel vergilendirme ile işverenler ve çalışanlar tarafından ödenen ulusal sigorta (National Insurance Scheme (NIS) yoluyla finanse edilmektedir. OECD verilerine göre gönüllü harcamalar, toplam sağlık harcamalarının tahmini %14,4'ü (2021) iken, cepten yapılan harcamalar toplam sağlık harcamalarının %13,7'sini (2020) oluşturdu. Ancak, özel sigortanın sağlık harcamalarındaki payı 1970'lerde %10 iken, hastalar kamu sektöründeki bekleme listelerinden kaçınmaya çalıştıkları için yükselmiştir.

Enerji

Norveç ekonomisinin ana gelir kaynağını petrol ve doğalgaz üretimi oluşturmaktadır; ülkenin ekonomik zenginliğinin temelinde 1960'li yıllardan itibaren Kuzey Denizi ve Barents Denizi'nde bulunan petrol ve doğal gazın çıkarılması yatmaktadır. Önemli bir petrol ve doğal gaz üreticisi olan Norveç ayrıca Rusya ve Katar'ın ardından dünyanın üçüncü en büyük gaz ihracatçısıdır.

Norveç'in, 5,4 milyon nüfusuyla küçük bir yerel enerji pazarına sahip olması, petrol ve gaz üretiminin büyük kısmını ihraç etmesine olanak tanımaktadır. 2021 yılında Hidrokarbon ihracatı, Norveç'in toplam ihracatının %60'ını (GSYİH'nin %28'ini ve devlet gelirinin %42'sini) oluşturmuştur.

2019 yılının sonlarında Johan Sverdrup sahasının açılması, petrol üretimini artırmıştır. Ancak, petrol üretiminin, 2025-2031 yılları arasında marjinal bir düşüş göstererek önümüzdeki on yılın ortalarında dengelenmesi beklenmektedir. Avrupa'daki yüksek gaz talebi ve fiyatları da

2021'de ve 2022'nin başlarında Norveç gaz üretimindeki artışı desteklemiştir. 2023-31 yılları arasında gaz üretiminin artmaya devam etmesi beklenmektedir.

Norveç'in enerji üretiminin %90'ından fazlasını hidroelektrik oluşturmakta ve -her ne kadar rüzgar enerjisinde önemli bir artış olması beklense de- 2022-31 yılları arasında, hidroelektriğin Norveç'in enerji tüketiminin ana kaynağı olmaya devam etmesi beklenmektedir. Doğal gaz, rüzgar enerjisi ve termal enerji Norveç'in enerji ihtiyaçlarını karşılamada daha az paya sahip bulunmaktadır.

Petrol ürünlerinin Norveç'in enerji karışımındaki payının, kısmen daha yakıt tasarruflu araçların ve elektrikli araçların kullanımındaki kademeli artışın ve ulaşımda biyoyakıt kullanımındaki artışın bir sonucu olarak kademeli olarak azalması öngörülmektedir. Norveç hükümeti ayrıca fosil yakıt tüketimini caydırmak için vergi politikasını kullanmaktadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Norveç firmaları tanıdıkları, güvendikleri, uzun süredir çalıştıkları firmalar ile ticaret yapmayı tercih etmektedir. Bu nedenle pazara girişte fiyat rekabeti yerine güvene dayalı sağlam ilişkiler kurabilmek büyük önem taşımaktadır. Norveç'in iş kültürü oldukça gayri resmidir, hiyerarşik değildir ve cinsiyet eşitlikçi ilkeleri takip eder.

Para Kullanımı

Norveç para birimi kron (para birimi kodu NOK) olarak adlandırılır. Ülkede nakit kullanımı yok denecek kadar azdır, tüm kurumlar kart (Visa ve MasterCard en yaygın olarak kabul edilen kredi kartlarıdır, Amex veya Diners da genellikle kabul edilmektedir.) veya telefonla elektronik ödeme (Google Pay ve Apple Pay) kabul etmektedir. Akıllı cep telefonları üzerinden mobil para transferine olanak veren Vipps (vipps.no) uygulaması, günlük hayatta da son derece yaygın olarak kullanılmaktadır.

Pasaport ve Vize Uygulaması

Norveç 2001 yılında Schengen vize sistemine dahil olmuştur. Bu çerçevede, Norveç'e seyahat etmek isteyen vatandaşlarımızın Schengen kurallarına göre vize almış olmaları gerekmektedir

Resmî Tatiller ve Mesai Saatleri

2023 Yılı Resmî Tatiller

Arbeidstilsynet (Norveç İş Teftiş Kurumu), Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı'na bağlı, iş sağlığı ve güvenliği konusunda görevli olan devlet kurumudur. Norveç'te uygulanan çalışma saatlerine ve çalışma şartlarını düzenleyen diğer regülasyonlara ilişkin tüm detaylar kurumun web sitesinde yer almaktadır. Kural olarak, Çalışma Ortamı Yasası tarafından çalışma saatleri izin öngörülen sınırlar i normal çalışma düzeni içinde, 24 saat içinde 9 saat (normal iş günü) ve 7 günde 40 saat (normal çalışma haftası) olarak belirlenmiştir. Vardiyalı, gece veya pazar günleri çalışıyorsanız, normal çalışma saatleri haftada 38 veya 36 saattir. Günlük ve haftalık çalışma saatlerinin süresi ve niteliği iş sözleşmenizde belirtilmelidir. <https://www.arbeidstilsynet.no/en/working-conditions/working-hours/>

- 1 Ocak Pazar: 1. Yılbaşı
- 6 Nisan Perşembe : Maundy Perşembe
- 7 Nisan Cuma : Kutsal Cuma
- 9 Nisan Pazar: 1. Paskalya Günü
- 10 Nisan Pazartesi: 2. Paskalya Günü
- 1 Mayıs Pazartesi: İşçi Bayramı

17 Mayıs Çarşamba : Anayasa Günü
18 Mayıs Perşembe: İsa'nın Yükseliş Günü
28 Mayıs Pazar : Pentekost ayının 1. Günü
29 Mayıs Pazartesi : Pentekost ayının 1. Günü
25 Aralık Pazartesi: 1. Noel Günü
26 Aralık Salı: 2. Noel Günü

Yerel Saat

Norveç'te sadece bir zaman dilimi vardır. Ülke, 1895'te zamanın burada standardize edilmesinden bu yana standart saatle aynı yerel saati uyguluyor. Norveç'te standart saat Orta Avrupa Saati'dir (CET).

Norveç'te yerel saat Türkiye'ye göre 2 saat geridedir. 26 Mart 2022 tarihinde Norveç'in yaz saati uygulamasına geçmesi ile saat farkı 1'e inecek, 29 Ekim 2022 tarihinde, Norveç in tekrar kış saati uygulamasına geçmesiyle fark tekrar 2 saate çıkacaktır.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Şahıs Şirketi

Bir organizasyon numarasına sahip olmak için Tüzel Kişiler Merkezi Koordinasyon Siciline bir şahıs şirketi olarak şirketinizi kaydetmeniz gerekir. Şahıs şirketini Ticari İşletmeler Siciline yani Brønnøysund Kayıt Merkezine kaydettirmek zorunda olmamanıza rağmen, kayıt yaptırmanız halinde bu size bir kayıt sertifikası sağlanacaktır. Ticari İşletmeler Siciline kayıt için bir ücret alınacaktır. <https://www.brreg.no/en/business-2/fees-for-registration/>

Şahıs şirketinin adı, Ulusal Nüfus Kütüğüne kayıtlı olduğu için soyadınızı da içermelidir. Burada bir isim seçme ve nelere dikkat etmeniz gerektiği hakkında daha fazla bilgi bulabilirsiniz. <https://www.brreg.no/en/business-2/how-do-i-choose-a-name-for-my-enterprise/>

Yapacağınız aktiviteyi olabildiğince doğru bir şekilde tanımlamanız önemlidir. Ne üreteceğinizi, ne alacağınızı, ne satacağınızı, hangi hizmetlerin ne şekilde sağlanacağını tarif etmelisiniz. Sağladığınız açıklama, şirketinizin atanacağı endüstriyel kodun temelini oluşturacaktır.

Şahıs şirketini kaydettirmek için Koordineli Kayıt Bildirimi formunu da doldurmanız gerekir. Formu doldurduğunuzda elektronik ortamda imzalamanız gerekmektedir. Şahıs şirketi tescil edilir edilmez bir organizasyon numarası atanacaktır. Şahıs şirketinizi kaydettirdiğinizde, çeşitli devlet kurumlarına karşı belirli yükümlülükleriniz olacaktır. Şahıs şirketinizin kurulumu, kayıt prosedürü, sorumluluklarınız, konuya ilişkin sıkça sorulan sorular vb. hakkında daha detaylı bilgiye link aracılığıyla ulaşabilirsiniz. <https://www.brreg.no/en/sole-proprietorship-2/>

Özel Limited Şirket (AS)

Bir limited şirketin en az bir üyeden oluşan bir yönetim kurulu olması gerekir. Yönetim kurulu seçimi esas sözleşmede belirtilmelidir. Şirketiniz için bir denetçi bulundurmaya seçerseniz, bu ana sözleşmede belirtilmelidir. Bazı limited şirketler, belirli kriterlerin karşılandığını varsayarak yıllık hesaplarını denetletmemeyi tercih edebilir. Ancak her hâlükârda, yıllık hesapların belirli dönemlerde Şirket Hesapları Siciline sunulması gerekmektedir.

Kuruluş sözleşmesini çevrimiçi olarak oluşturmayı seçerseniz, formu doldurma işlemi sırasında adım adım yönlendirileceksiniz aynı zamanda bilgiler, geçerli olan kurallar dizisine göre kontrol edilecektir. Daha sonra kuruluş muhtırasının içeriğinin doğru olduğundan emin olacaksınız. Form için https://www.altinn.no/en/forms-overview/brønnoysund-register-centre/stiftelse-av-aksjeselskap/_sayfasına_bakınız. Şirketi kaydettirmek için “Gå til registrering i Foretaksregisteret” bağlantısını kullanmalısınız, yönergeleri tamamladığınızda şirket kurulum sureciniz tamamlanmış olacaktır. Limited şirket tescil edildikten ve bir organizasyon numarası atandıktan sonra, SMS veya e-posta yoluyla bir bildirim alacaksınız. Limited şirketinizin kurulumu, kayıt prosedürü, sorumluluklarınız, konuya ilişkin sıkça sorulan sorular vb.

hakkında daha detaylı bilgiye link aracılığıyla ulaşabilirsiniz. <https://www.brreg.no/en/limited-company/how-to-start-a-limited-company/starting-the-company/>

Genel Ortaklık (ANS/DA)

2 tur genel ortaklık vardır Tüm ortakların şirketin yükümlülükleri için sınırsız, kişisel sorumluluğa sahip olduğu genel ortaklık (ANS) ve ortakların şirketin yükümlülükleri için sorumluluğu paylaştığı ortak sorumluluk (DA) ile genel ortaklık.

Öncelikle Şirketinizi kaydettirmek için Koordineli Kayıt Bildirimi formunu doldurup iletmelisiniz . <https://www.altinn.no/en/forms-overview/bronnoysund-register-centre/registering-a-new-entity-or-changing-information-regarding-an-existing-entity---coordinated-register-notification/>

Bir kolektif ortaklığa kaydolacağınız zaman, her zaman ortaklık anlaşmanızı belgelerinizin icine eklemeniz gerekmektedir. Şirketin bir yönetim kurulu olacaksa, yönetim kurulu üyelerinin Koordineli Sicil Bildirim formunu imzalayarak görevi aldıklarını onaylamaları gerekir. Herhangi bir denetçi veya muhasebeci de aynı süreçten geçmelidir. Şirketiniz kurulumu, kayıt prosedürü, sorumluluklarınız, ortaklık anlaşması örnekleri konuya ilişkin sıkça sorulan sorular vb. hakkında daha detaylı bilgiye link aracılığıyla ulaşabilirsiniz. <https://www.brreg.no/en/other-types-of-organisation/general-partnerships-ans-da/register-a-general-partnership/>

Kooperatif (SA)

Üyeler, işletmenin faaliyetlerine tüketici, tedarikçi olarak veya başka bir şekilde katılarak mali çıkarlarını desteklerler. Bir kooperatifte getiri, işletmede kalır veya işletmedeki cirolarına göre üyeler arasında dağıtılır. Üyelerin hiçbiri işletmenin yükümlülüklerinden dolayı kişisel olarak sorumlu değildir. Norveç'te kurulan her kooperatifin Ticaret Siciline kayıtlı olması gerekir. Kayıt için son tarih, ana sözleşmenin imzalanmasından sonra üç aydır.

Bir kooperatife kaydolurken eklemeniz gereken birkaç ek belge türü vardır. Örneğin, tüzük de dahil olmak üzere dernek mutabakatı, katkı sermayesinin ödendiğini teyit eden bir denetçi veya finans kuruluşunun beyanı, kurucular tarafından imzalanmış açılış bilançosu, Norveç Mali Denetleme Kurumundan onay belgesi, yatırılan sermayenin ödendiğini teyit eden bir denetçi beyanı. Eğer işletmenin amacı bankacılık veya sigorta faaliyeti içeriyorsa muhakkak belgelenmeli ve dokümanlara eklenmelidir. Şirketiniz kurulumu, kayıt prosedürü, sorumluluklarınız, konuya ilişkin sıkça sorulan sorular vb. hakkında daha detaylı bilgiye link aracılığıyla ulaşabilirsiniz. <https://www.brreg.no/en/other-types-of-organisation/co-operative-sa/>

Yabancı Bir Şirketin Norveç Şubesi (NUF)

Farklı bir ülkede var olan şirketinizin Norveç şubesini açarken Altinn.no 'da yer alan elektronik formu kullanmanız mümkün değildir. Öncelikle, ilgili formu göndererek yabancı bir işletmeyi <https://www.brreg.no/wp-content/uploads/BR-1080EN.pdf>

Genel bir kural olarak, Yabancı Bir Şirketin Norveç Şubesini açmak isteyen tüm kişiler bir Norveç ulusal kimlik numarası veya d-numarası belirtmelidir, ancak menşe ülkedeki yönetim kurulu ve şirket ortakları istisnadır. D-numarası, Norveç ulusal kimlik numarası olmayan

yabancı kişileri tanımlayan ayrı bir numaradır. Bir D-numarası için başvurduğunuzda, Koordineli Kayıt Bildirimine bu başvuru formunu da eklemeniz gerekmektedir. Ayrıca, başvuranın bir fotoğrafını, tam adını, doğum tarihini, cinsiyetini, son kullanma tarihi ve vatandaşlığını içeren geçerli bir kimlik belgesinin onaylı bir kopyasını da eklemeniz gerekir.

Şirketiniz kurulumu, kayıt prosedürü, sorumluluklarınız, konuya ilişkin sıkça sorulan sorular vb. hakkında daha detaylı bilgiye link aracılığıyla ulaşabilirsiniz <https://www.brreg.no/en/other-types-of-organisation/norwegian-registered-foreign-business-nuf/>

Şirket Kurma Prosedürü

Norveç'te şirket kurabilmek için 18 yaşından büyük olmak, Norveç ulusal kimlik numarasına veya yabancılar için "D Numarasına" sahip olmak gerekmektedir. Şirket kurulumu işlemleri şirketin yasal yapısı (Şahıs şirketi, özel limited şirket (AS), genel ortaklık (ANS/DA), kooperatif (SA), yabancı bir şirketin Norveç şubesi (NUF)) belirlendikten sonra , Norveç Ticaret Bakanlığının bir alt kuruluşu olan "Brønnøysund Kayıt Merkezince" talep edilen formların doldurulması ve gerekli kayıt ücretlerinin ödenmesi ile gerçekleştirilmektedir. Şirket kurulumuna ilişkin tüm işlemler ve belgeler konusunda <https://www.brreg.no/en/business-2/> adresinden detaylı bilgi alınabilmektedir. Diğer taraftan, Brønnøysund Kayıt Merkezi'nin ücretsiz bir hizmeti olan "açık veri" hizmetini kullanarak potansiyel pazarınız hakkında sayıda bilgi edinebilirsiniz. Brønnøysund Kayıt Merkezi – açık veriler (yalnızca Norveççe)

AB/AEA üye ülke vatandaşı değilseniz ve Norveç'te bir iş kurmayı planlıyorsanız, ülkede çalışmanıza imkan verecek bir oturma iznine sahip olmanız gerekir. Norveç Göçmenlik Müdürlüğü'nün (UDI) web sitesinde oturma izninin şartları ve gereklilikleri hakkında bilgi bulabilirsiniz. <https://www.udi.no/en/want-to-apply/>

Kurmak istediğiniz şirketin yasal yapısına, şirket kurulum başvurusunun elektronik ortamda yapılması ya da gerekli formun posta yoluyla doldurup ilgili kuruma iletilmesine ve diğer farklı kriterlere bağlı olarak kayıt ücretleri ve sermaye gereklilikleri farklılık gösterebilmektedir. Tüm harçlara ilişkin güncel tutarları aşağıdaki linkten kontrol edebilirsiniz. <https://www.brreg.no/en/business-2/fees-for-registration/>

Ticari Teşebbüs Sicili - Brønnøysund Kayıt Merkezi-, şirket kurulduktan sonra en geç üç ay içinde şirketin kaydına ilişkin bildirim almalıdır. Şirket, kurucu kişi ana sözleşmeyi imzaladığı anda kurulmuş sayılır, ancak kural olarak şirketler tescil edilene kadar yükümlülük üstlenemezler. Brønnøysund Kayıt Merkezi işlem süreleri değişiklik göstermektedir, ancak tahmini süreleri linkten kontrol edebilirsiniz. <https://www.brreg.no/en/when-will-my-case-be-processed/>

Sigorta

Ulusal sigorta, uyruğu ne olursa olsun ÷lkede yaşayan t÷m bireyleri zorunlu olarak kapsamına almaktadır. Ulusal g÷venlik sistemi, t÷m vatandaşları ve Norveç'te çalışanları kapsayan zorunlu bir sosyal g÷venlik sistemidir. Norveç bütçesinin yaklaşık %35'i sosyal g÷venlik ve sağlık sistemine ayrılmaktadır. Norveç'in sağlık ve sosyal g÷venlik sisteminin büyük bir kısmı ulusal sigorta primlerinden finanse edilmektedir.

Sigorta şirketlerine yönelik kurallarda hayat ve hayat dışı sigortalar arasında bir ayırım yapılmaktadır. Hayat sigortası, grup mesleki emeklilik planları ve yıllık sigorta, grup hayat sigortası ve diğer grup hayat sigortalarının yanı sıra bireysel hayat sigortalarını içerir. Hayat dışı sigorta, m÷lkün, hakların veya diğer faydaların hasar veya kaybını ve sorumluluk veya masraflara karşı sigortayı ve ayrıca kaza sigortasını, sağlık sigortasını ve hayat sigortası olmayan diğer kişisel sigortaları içerir.

Sigorta şirketleri ayrıca sigorta içi için daha özel kurallara tabidir, örn. fiyat tarifelerine ilişkin şartlar, şirketin yüküml÷l÷klerini karşılayacak sigorta sermayesine ilişkin şartlar ve sigorta devrine ilişkin kurallar. Bu kurallar, Sigortacılık İş Kanunu'ndan yönetmeliklerle takip edilmektedir. Norveç'te 20'den fazla sigorta şirketi vardır, en büyükleri Gjensidige, If, Tryg ve Fremtind olarak sıralanabilir. Sigorta şirketlerinin düzenlenmesinden Maliye Bakanlığı sorumludur. Sigorta faaliyetleri lisanslamaya tabidir ve *Finanstilsynet* sigorta şirketlerini denetleyen kurumdur.

Bankacılık Mevzuatı

Norveç Mali Denetleme Kurumu, *Finanstilsynet* bankaları, sigorta şirketlerini, finans şirketlerini, yatırım firmalarını, finansal araç piyasalarını, menkul kıymet depolarını, emlakçıları, e-para kurumlarını, denetçileri ve muhasebecileri vb. denetlemekten sorumlu kurumdur. Finanstilsynet'in görevi, finansal kurumları ve piyasaları denetleme yoluyla finansal istikrarı ve iyi işleyen piyasaların sürekliliğini sağlamaktır. Kurum, bu doğrultuda her yıl Maliye Bakanlığı'na faaliyetleri hakkında bir rapor sunar. Rapor, Maliye Bakanlığı tarafından Storting'e yıllık mali piyasalar raporu (teknik belge) halinde sunulur. Finanstilsynet'in harcamalarının tamamı, denetlenen kuruluşlar tarafından karşılanmakta ve bir takım harç ve harçlar karşılanmaktadır.

Norveç'te bir banka açmak ve tasarruf bankası veya ticari banka olarak faaliyet göstermek için bankacılık lisansı başvurusunda bulunmanız gerekir. Lisanslama, Norveç kronu cinsinden en az 5 milyon Euro'ya eşdeğer bir başlangıç sermayesi (özsermaye veya sahipsiz sermaye) gerektirir. Bankanın sermayesi, söz konusu bankacılık türünü üstlenmeye yeterli olmalıdır. Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür veya bankada doğrudan görevli herhangi bir kişinin de bu pozisyona uygun gör÷lmesi gerekir.

Banka, faaliyetlerini yöneten tüm yasal gereklilikleri karşılamalıdır. Bir bankacılık lisansı için başvururken karşılanması gereken gereksinimlerin daha kapsamlı bir açıklaması, Ticari Bankalar Yasası (bölüm 8a) ve Tasarruf Bankaları Yasası'nda (bölüm 3) bulunabilir.

Vizeler

AB/AEA ülkeleri vatandaşlarının ve Norveç'le vize muafiyeti anlaşması bulunan ülke vatandaşlarının Norveç'e gitmek için vize almalarına gerek yoktur. Diğer tüm ülke vatandaşlarının Norveç'i ziyaret edebilmek için vize alması gerekmektedir. Türk diplomatik, hizmet veya hususi pasaport sahipleri 90 güne kadar olan ziyaretlerinde vizeden muaftır.

Türkiye vatandaşlarının da Norveç'e gitmek için vize almaları gerekmektedir. Türkiye vatandaşları 90 günden fazla ülkede bulunabilmek veya ikamet edebilmek için oturma iznine ihtiyaç duyarlar.Göçmenlik Dairesi- The Directorate of Immigration (UDI) oturma ve çalışma izni başvuruları için sorumlu kurumdur. Aile göçmenliği (D-vizesi), çalışma vizesi, öğrenci vizesi, geçici/kalıcı oturma izni, turistik vize ... hakkında detaylı ve güncel bilgi için Göçmenlik Dairesinin web sitesini incelemenin yararlı olacağı değerlendirilmektedir. <https://www.udi.no/en/want-to-apply/>

Vize ve her türlü oturma ve çalışma izinleri ile ilgili sorularınız için VFS'yi arayabilirsiniz. Norveç Kraliyet Büyükelçiliğinin resmi temsilcisi olan kuruma www.vfsglobal.com/norway/turkey E-mail: info.notr@vfshelpline.com, Çağrı merkezi: 0212 - 373 5816 aracılığıyla ulaşılabilmektedir. Ankara'daki Norveç Kraliyet Büyükelçiliği'ndeki Vize Ekibi ile e-posta yoluyla iletişime geçebilirsiniz: emb.ankara.immigration@mfa.no

Kaynak : T.C. Oslo Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, 2023 Nisan